

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

**POROČANJE O STANJU DOLGA
- NOVELIRANO 30.9.2004**

I. Poročanje o stanju dolga sektorja države

Definicija sektorja države temelji na sistemu nacionalnih računov, ki ga uporabljajo Združeni narodi (SNA 1993) in Evropska Unija (ESA 95). Sektor države je eden izmed petih institucionalnih sektorjev v okviru nacionalnih računov in je sestavljen iz treh podsektorjev: centralna raven države, lokalna raven države in skladi socialnega zavarovanja. Zajem institucij posameznih podsektorjev v Sloveniji je določen z Uredbo o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije institucionalnih sektorjev (UI RS 56/98). Klasifikacija sektorja države je razvidna iz tabele 1:

Tabela 1: Klasifikacija institucionalnega sektorja države

CENTRALNA RAVEN DRŽAVE	A. Neposredni uporabniki državnega proračuna B. Državni skladi C. Druge enote centralne ravni države
ENOTE LOKANE RAVNI DRŽAVE	A. Neposredni uporabniki proračunov občin B. Skladi lokalne ravni države C. Druge enote lokalne ravni države
SKLADI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA	A. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje B. Zavod za zdravstveno zavarovanje

Vlada poroča o stanju dolga sektorja države po nacionalni metodologiji Državnemu Zboru enkrat letno v Poročilu o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije. Za leto 2003 je v okviru sektorja države poročalo o stanju dolga na dan 31.12.2003 3.106 enot. Viri odplačila dolga enot sektorja države so davčni in nedavčni prihodki ter drugi prihodki (vključujoč transferne prihodke in prihodke iz prodaje nefinančnega in finančnega premoženja). Število posamičnih enot sektorja države in viri odplačila dolga so razvidni iz tabele 2.

Tabela 2: Število posamičnih enot sektorja države in viri odplačila dolga

	Število enot		Vir odplačila dolga	
	Nacionalna metodologija (GFS)	ESA (95)	Davčni prihodki	Nedavčni in drugi prihodki
Država (1+2+3)	3.106	2.555		
1. Enote centralne ravni države	1.768	461		
a) Neposredni uporabniki	250	122	da	da
b) Državni skladi	11	11		da
c) Druge enote centralne ravni države				da
c.1) Javni zavodi	1.123	321		da
c.2) Javni agencije	9	7		da
2. Enote lokalne ravni države	1.323	2.091		
a) Neposredni uporabniki	1.276	1.066	da	da
b) Skladi lokalne ravni države	47	37		da
c) Javni zavodi	338	988		da
3. Skladi socialnega zavarovanja	2	3	da	da

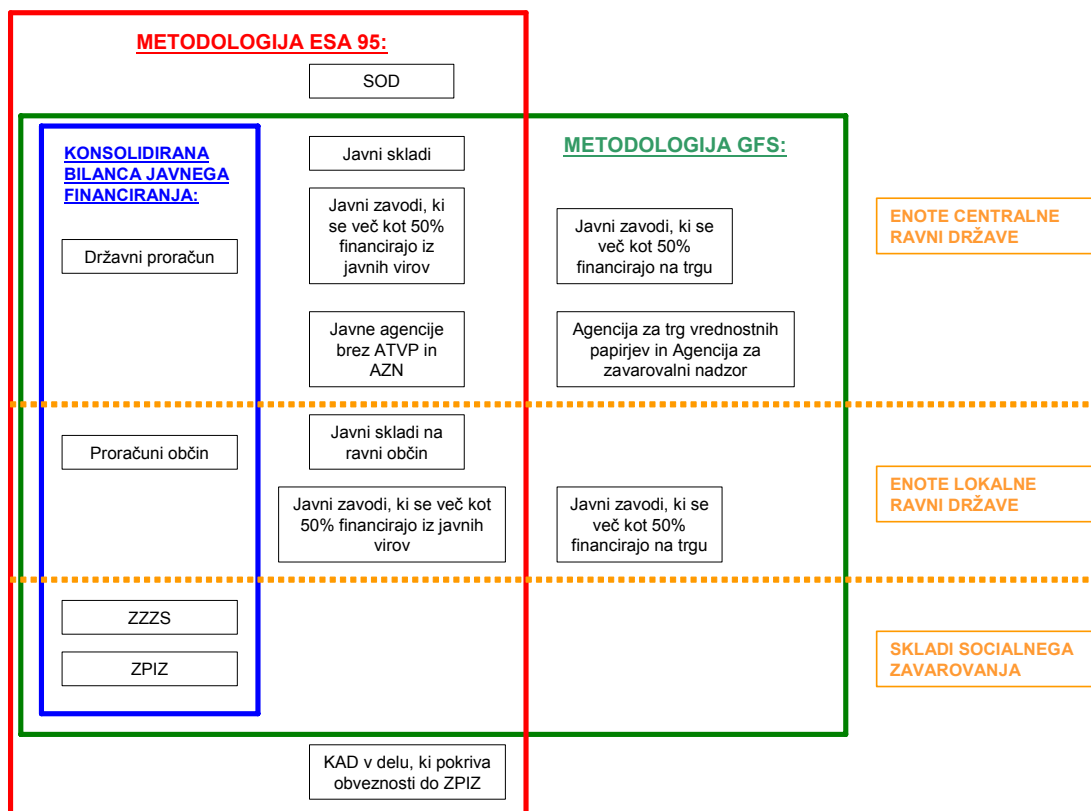
Vir: Ministrstvo za finance, Sektor za analize, metodologije in bilance javnega financiranja in Sektor za upravljanje z javnim dolgom in Statistični urad RS

Slovenija poroča o dolgu države tudi Mednarodnemu denarnemu skladu in Evropski Komisiji (Eurostatu) po predpisanih metodologijah:

- Nacionalna metodologija temelji na metodologiji Mednarodnega denarnega sklada – IMF (GFS - 1986)
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfs/manual/1986/eng/index.htm>.
 Glavno merilo za vključevanje institucij v sektor države je pravno-institucionalne narave (lastništvo oziroma ustanoviteljstvo). Uporablja se za upravljanje z javnimi financami, za nacionalno poročanje in poročanje Mednarodnemu denarnemu skladu.
- Za poročanje Evropski komisiji in EVROSTAT-u je predpisana metodologija evropskih nacionalnih računov (ESA 95)
<http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/printcatalogue/EN?catalogue=Eurostat&product=KS-42-02-585--N-EN>. Glavno merilo za vključevanje institucij v sektor države je vir pretežnega dela prihodka (proračun ali trg). Uporablja se za poročanje EU o izpolnjevanju konvergenčnih fiskalnih kriterijev in se vključuje v statistiko EU.

Razlika med zajemom enot, ki so vključene v sektor države po obeh metodologijah, je jasneje razvidna iz slike 1.

Slika 1: Razlika med zajemom enot v sektor države po metodologiji ESA 95 in GFS

Vir: Ministrstvo za finance, Sektor za analize, metodologije in bilance javnega financiranja

Slovenija poroča o stanju dolga države Mednarodnemu denarnemu skladu enkrat letno.

Slovenija poroča o stanju dolga države tudi Evropski komisiji trikrat na leto. V marcu in septembru Slovenija poroča v skladu s postopki za ugotavljanje presežnega primanjkljaja in dolga države (Poročilo o primanjkljaju in dolgu države). Eurostat pregleda in oceni kvaliteto in verodostojnost poročenih podatkov. V obdobju med septembrom in decembrom Slovenija poroča v okviru Konvergenčnega programa, pripravljenega v skladu s Paktom stabilnosti in rasti.

Omenili smo že, da večina razlike med eno in drugo metodologijo v podatkih o dolgu nastane zaradi različnega merila za vključevanje institucij v sektor države. Razlike so razvidne iz tabele 3.

Tabela 3: Primerjava stanja dolga po nacionalni in GFS metodologiji ter metodologiji ESA 95

STANJE DOLGA DRŽAVE 31.12.2003				
	NACIONALNA METODOLOGIJA (GFS) Poročilo o dolgu (16.6.2004)		ESA 95 Poročilo o primanjkljaju in dolgu (EDP september 2004)	
	v mlrd SIT	v % BDP	v mlrd SIT	v % BDP
Država (1+2+3)	1.585	27,7	1.687	29,5
1. Enote centralne ravni države	1.526	26,7	1.628	28,4
a) Neposredni uporabniki	1.491	26,0	1.467	25,6
b) Državni skladi	30	0,6	147	2,6
c) Druge enote centralne ravni države	5	0,1	13	0,2
2. Enote lokalne ravni države	18	0,3	18	0,3
3. Skladi socialnega zavarovanja	40	0,7	40	0,7

Vir: Ministrstvo za finance, Poročilo o dolgu http://www.sigov.si/mf/slov/mediji/upr_jav_dolg_03.ppt
<http://europa.eu.int/comm/eurostat/newcronos/queen/display.do?screen=detail&language=en&product=YES&root=YES/strind/ecobac/eb070>

Razlika v stanju dolga po nacionalni metodologiji in ESA 95 metodologiji je predvsem posledica zajema dolga iz naslova obveznic SOS, ki jih na podlagi zakona o denacionalizaciji izdaja in izroča upravičencem Slovenska odškodninska družba, v sektor države (podsektor »državni skladi«). V poročilu o dolgu po nacionalni metodologiji je dolg iz naslova obveznic SOS vključen v poročanje o stanju dolga »ostalega javnega sektorja« Republike Slovenije. Celotno septembrsko Poročilo o primanjkljaju in dolgu države za leto 2004 s pravnimi, metodološkimi in vsebinskimi pojasnili ter navedenimi viri podatkov bo objavljeno na http://www.sigov.si/mf/slov/tekqib/tek_gib.html#por_dolg_prim

II. Poročanje o stanju dolga »ostalega javnega sektorja« Republike Slovenije«

V letnem poročilu o dolgu Vlada poroča Državnemu zboru poleg stanja dolga sektorja države po nacionalni metodologiji tudi o stanju dolga »ostalega sektorja države«. Zakon o javnih financah v 87. členu definira pravne osebe, ki se lahko zadolžujejo in izdajajo poročila samo pod pogoji, ki jih določi vlada na predlog ministrstva pristojnega za finance. To so poleg posrednih uporabnikov proračuna, skladov socialnega zavarovanja in javnih zavodov še javna podjetja in pravne osebe, v katerih ima država odločujoč vpliv na upravljanje. Seznam navedenih pravnih oseb (javne nefinančne družbe), zajetih v poročilo o stanju dolga, je določen v Uredbi o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. čl. zakona o javnih financah (UL RS 115/02). O stanju dolga javnih nefinančnih družb Slovenija ne poroča Mednarodnemu denarnemu skladu niti Evropski Komisiji in Evrostatu. Vire za odplačilo dolga javnih nefinančnih družb zagotavljajo družbe same iz svojih prihodkov. Glavni kategoriji njihovih prihodkov sta prihodki iz prodaje blaga in storitev na trgu ter koncesijski in sorodni prihodki. Stanje dolga sektorja države in »ostalega javnega sektorja« je razvidno iz tabele 4.

Tabela 4: Stanje dolga države in ostalega javnega sektorja

STANJE DOLGA SEKTORJA DRŽAVE IN OSTALEGA JAVNEGA SEKTORJA 31.12.2003		
	v mlrd SIT	v % BDP
Sektor države (1+2+3)	1.585	27,7
1. Enote centralne ravni države	1.526	26,7
2. Enote lokalne ravni države	18	0,3
3. Skladi socialnega zavarovanja	40	0,7
Dolg ostalega javnega sektorja	620	10,8
Skupni dolg države in ostalega javnega sektorja	2.205	38,5

Vir: Ministrstvo za finance, Poročilo o dolgu http://www.sigov.si/mf/slov/mediji/upr_jav_dolg_03.ppt

III. Poročanje o stanju dolga javnega in zasebnega sektorja s poroštvom države

V letnem poročilu o dolgu Vlada poroča Državnemu zboru tudi o stanju dolga javnega in zasebnega sektorja s poroštvom države. O stanju dolga javnega in zasebnega sektorja s poroštvom države Slovenija ne poroča Mednarodnemu denarnemu skladu niti Evropski Komisiji in Evrostatu. Stanje dolga javnega in zasebnega sektorja s poroštvom države je razvidno iz tabele 5.

Tabela 5: Stanje dolga javnega in zasebnega sektorja s poroštvom države

STANJE DOLGA JAVNEGA IN ZASEBNEGA SEKTORJA S POROŠTVOM DRŽAVE 31.12.2003		
	v mlrd SIT	v % BDP
Poroštva za pravne osebe vključene v sektor države (znotraj 27,7% BDP)	22,1	0,5
Poroštva za pravne osebe ostalega javnega sektorja (znotraj 10,8 % BDP)	385,5	6,7
Poroštva za pravne osebe zasebnega sektorja	20,9	0,4
Skupaj državna poroštva	428,5	7,6

Vir: Ministrstvo za finance, Poročilo o dolgu http://www.sigov.si/mf/slov/mediji/upr_jav_dolg_03.ppt

Iz tabele 5 sledi, da ob predpostavki, da bo država (davkoplačevalci) servisirala ves dolg sektorja države (kar sicer ne velja popolnoma – npr. univerze), je skupni obseg dolga, ki ga servisira oziroma za katerega jamči država, enak 34,8 % BDP (27,7 % BDP dolga sektorja države, 6,7 % BDP dolga ostalega javnega sektorja in 0,4 % BDP dolga zasebnega sektorja). To je manj, kot je po standardni nacionalni metodologiji prikazan dolg javnega sektorja (38, 5 % BDP).